

TURVALLISUUSASIAKIRJA

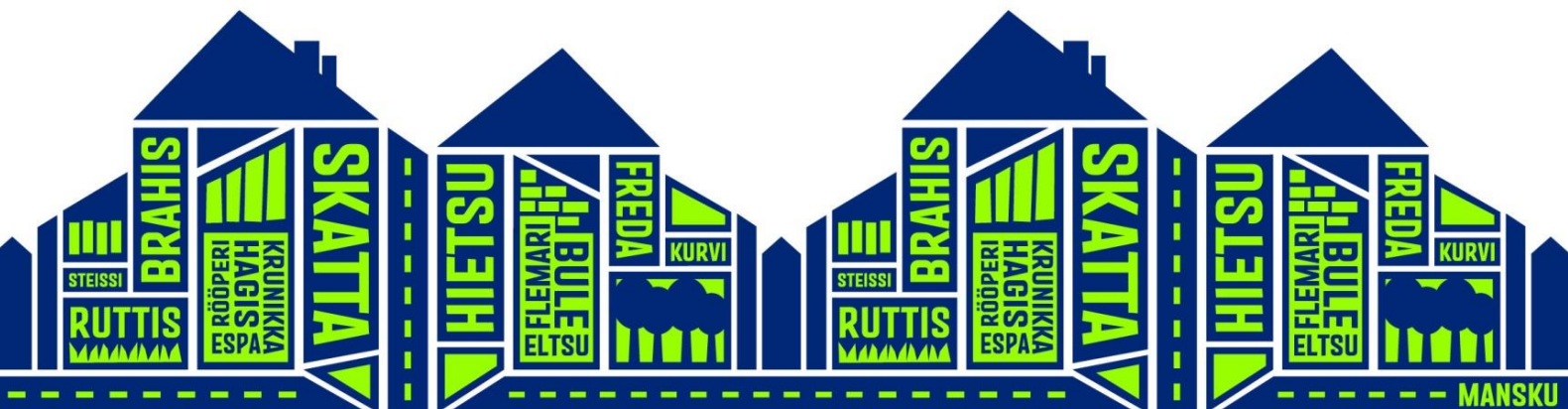
Päällystys- ja jyrshintätyöt vuonna 2018

Yhteinen urakoille:

- Läntisten kaupunginosien (alue 1) pienet päällystystyöt 2018, HEL 2017-013682
- Pohjoisten kaupunginosien (alue 2) suuret päällystystyöt 2018, HEL 2017-013683
- Itäisten kaupunginosien (alue 3) pienet päällystystyöt 2018, HEL 2017-013684
- Staran SMA-päällystystyöt koko kaupungin alueella 2018, HEL 2017-013685
- HKL-Kunnossapito valupäällystystyöt 2018, HEL 2017-013686

- Läntisten kaupunginosien (alue 1) suuret päällystystyöt 2018, HEL 2017-013687
- Pohjoisten kaupunginosien (alue 2) pienet päällystystyöt 2018, HEL 2017-013688
- Itäisten kaupunginosien (alue 3) suuret päällystystyöt 2018, HEL 2017-013689
- Staran valupäällystystyöt koko kaupungin alueella 2018, HEL 2017-013690
- HKL-Kunnossapidon päällystystyöt 2018, HEL 2017-013691

ajalla 1.5. – 30.11.2018

Sekä Staran talvipäällystystyöt, ajalla 1.12.2018 – 30.4.2019

ASIAKIRJAN VERSIOHALLINTA:

Versiono	Sisältö	Päiväys	Laatija	Hyväksyjä
1.0.	Turvallisuusasiakirja	17.1.2017	Harri Ahola (Ramboll Finland Oy)	Tomi Laine (KYMP)

SISÄLLYSLUETTELO:

1	KOHDE	3
2	TURVALLISUUSASIAKIRJAN SÄÄDÖSPERUSTA JA TARKOITUS	3
3	TURVALLISUUSASIAKIRJAN VASTUUHENKILÖT JA YLLÄPITO	4
3.1	Rakennuttaja ja turvallisuuskoordinaattori	4
3.2	Päätoteuttaja	4
3.3	Turvallisuusasiakirjan ylläpito	5
3.4	Työturvallisuussuunnittelu	5
3.5	Turvallisuusasiakirjan ylläpito	5
3.6	Vastuuhenkilöt turvallisuusasioissa	5
4	TYÖHÖN LIITTYVÄT VAARA- JA HAITTATEKIJÄT	6
4.1	Urakan ominaisuuksista ja luonteesta aiheutuvat vaara- ja haittatekijät	6
4.2	Urakan olosuhteista aiheutuvat vaara- ja haittatekijät	6
4.3	Liikenteestä aiheutuvat vaara- ja haittatekijät	7
5	VAARALLISET TYÖT	8
6	TYÖTERVEYS	8

Seuraavia yhteystietoja käytetään vakavissa onnettomuustapauksissa:

Yleinen hätänumero 112
Myrkytystietokeskus (09) 471 977 (suora) / (09) 4711 (vaihde)

1 KOHDE

Tämä turvallisuusasiakirja koskee Helsingin kaupungin alueella olevien ylläpidon- ja rakennuskohteiden katujen, teiden ja kevyenliikenteen väylien-/alueiden päällystystöitä. Työkohteessa tehtävät työt käsittävät asfalttipäällysteiden levittämisen, alustan jyrinnän sekä kadun rakennekerrosten teon.

Ylläpidon kohteissa päällystysurakoitsija toimii kohteen päätoteuttajana.

Staran rakennuskohteissa Stara toimii päätoteuttajana ja päällystysurakoitsija toimii kohteella aliurakoitsijan ominaisuudessa.

2 TURVALLISUUSASIAKIRJAN SÄÄDÖSPERUSTA JA TARKOITUS

Turvallisuusasiakirja on rakennustyön turvallisuudesta annetun valtioneuvoston päätöksen ja asetuksen (VNa 205/2009 8§) mukainen rakennustyön suunnittelua ja valmistelua sekä rakennustyön toteuttamista varten laadittu asiakirja. Turvallisuusasiakirja on rakennuttajan laatima asiakirja, jota päällysteurakoitsija hyödyntää omassa turvallisuussuunnittelussaan. Turvallisuusasiakirjan tarkoituksena on kuvata sopimuksen mukaisen päällystystyön ominaisuuksista, olosuhteista ja luonteesta aiheutuvat vaara- ja haittatekijät sekä antaa sen toteuttamiseen liittyvät työturvallisuutta ja työterveyttä koskevat tiedot.

Turvallisuusasiakirja on sopimuksen liite ja se täydentää muiden asiakirjojen työsuoritusta koskevia määräyksiä. Sopimuksen mukaisiin töihin kuuluu työtehtäviä, joihin liittyy erityisiä vaaroja työntekijän terveydelle tai turvallisuudelle. Turvallisuusasiakirja sekä erillinen *Turvallisuussäännöt ja menettelyohjeet* ovat toisiaan täydentäviä asiakirjoja.

Työturvallisuuslain (738/2002 57 § ja 12 §) mukaan työympäristön rakenteita, työtiloja, työ- tai tuotantomenetelmiä taikka työssä käytettävien koneiden, työvälineiden ja muiden laitteiden sekä terveydelle vaarallisten aineiden käyttöä suunnitellessaan **päällystysurakoitsijan** on huolehdittava siitä, että suunnittelussa otetaan huomioon niiden vaikutukset työntekijöiden turvallisuuteen ja terveyteen ja että ne ovat aiottuun tarkoitukseen soveltuvia.

Työn turvallisuussuunnittelussa on kohteen ilmoitetun käyttötarkoituksen edellyttämällä tavalla huomioitava työturvallisuuslain säännökset. Päällystysurakoitsijan on soveltuvin osin järjestelmällisesti selvitettävä ja tunnistettava työstä, työajoista, työtilasta, muusta työympäristöstä ja työolosuhteista aiheutuvat haitta- ja vaaratekijät sekä, jos niitä ei voida poistaa, arvioitava niiden merkitys työntekijöiden turvallisuudelle ja terveydelle.

Turvallisuussuunnittelussa on selvitettävä ja esitettävä myös ne vaara- ja haittatekijät, jotka käsittelevät työturvallisuusmääräyksissä (VNa 205/2009 liite 2) määritellyjä vaarallisia töitä.

Turvallisuusasiakirjassa esitetään myös tilaajan antamia turvallisuusvaatimuksia ja velvoitteita, joita urakoitsijan, samoin kuin urakkaan nimettyjen palvelusopimustoimittajien ja muun ulkopuolisen työvoiman, on noudatettava urakkaan kuuluvissa töissä työn turvallisen toteuttamisen varmistamiseksi.

Päällystysurakoitsija vastaa ja huolehtii, että jokainen sekä omaan että sivu- tai aliurakoitsijoiden henkilöstöön kuuluva on perehdytetty näihin työmaan turvallisuusohjeisiin ennen heidän tuloaan työmaalle.

Päätoteuttaja vastaa kaikkien työpaikalla toimivien urakoitsijoiden, toimittajien ja itsenäisten työn suorittajien turvallisuusseurannasta ja -valvonnasta niihin liittyvine Vna 205/2009:n 4. luvun edellyttämine tarkastuksineen;

- koneiden, laitteiden ja muiden työvälineiden turvallisuustarkastukset
- nostolaitteiden ja -apuvälineiden ja telineiden käyttöönotto
- viikoittaiset kunnossapitotarkastukset ja turvallisuusseuranta
- päivittäiset tarkastukset

Tarkastusten toimittajissa, pöytäkirjoissa ja vikojen korjaamisissa noudatetaan Vna 205/2009:n 4 luvun asettamia määräyksiä.

3 TURVALLISUUSASIAKIRJAN VASTUUHENKILÖT JA YLLÄPITO

3.1 Rakennuttaja ja turvallisuuskoordinaattori

Rakennuttaja nimeää hankkeeseen Vna 205/ 2009 § 5 mukaisesti turvallisuuskoordinaattorin, joka vastaa hankkeen turvallisuuteen ja terveyteen liittyvien rakennuttajalle säädettyjen toimenpiteiden yhteensovittamisesta.

Turvallisuuskoordinaattorin ohella rakennuttajan puolelta työturvallisuusasioita hoitavat myös hankkeen projektinhoitaja ja valvoja.

Rakennuttajan edustaja kuittaa aina kaikki päätoteuttajalta saamansa työturvallisuuteen liittyvät suunnitelmat, raportit, muistiot yms. työmaakokouspöytäkirjan kohtaan ”Työturvallisuus”.

3.2 Päätoteuttaja

Päällystyskohteeseen valittu pääurakoitsija vastaa valtioneuvoston päätöksen Vna 205/2009 § 6 mukaisista päätoteuttajan velvollisuuksista.

Tilaajalle / rakennuttajalle ei siirry tämän asiakirjan tai muiden urakka-asiakirjojen kautta mitään päätoteuttajan työmaata koskevia velvoitteita.

3.3 Turvallisuusasiakirjan ylläpito

Rakennuttajan turvallisuuskoordinaattori ylläpitää turvallisuusasiakirjaa sopimuskauden aikana.

Turvallisuusasiakirjan lisäksi tilaaja toimittaa pääurakoitsijalle urakkasopimusta koskevat turvallisuussäännöt ja menettelyohjeet. Turvallisuusasiakirja sekä turvallisuussäännöt ja menettelyohjeet ovat toisiaan täydentäviä asiakirjoja.

Päällystysurakoitsijan on osaltaan esitettävä tilaajalle turvallisuusasiakirjan tarpeelliset muutokset. Turvallisuusasiakirja päivitetään tarvittaessa.

3.4 Työturvallisuussuunnittelu

Tämän rakennuttajan laatiman turvallisuusasiakirjan sisältämien turvallisuussääntöjen ja menettelyohjeiden sekä yleisen turvallisuuslainsäädännön pohjalta päätoteuttaja laatii työmaalle yhteiset turvallisuusohjeet ja työturvallisuussuunnitelmat Vna 205/2009 § 10 mukaisesti. Päätoteuttaja vastaa ja huolehtii, että jokainen sekä omaan että sivu- tai aliurakoitsijoiden henkilöstöön kuuluva on perehdytetty näihin työmaan turvallisuusohjeisiin ennen heidän tuloaan työmaalle. Työntekijän käyttämä kieli ei saa estää perehdyttämistä eikä työturvallisuus asioiden toteutumista.

Suunnitelman tulee olla toteutuskelpoinen ja yksilöity. Päätoteuttajan tulee läpikäydä yksityiskohtaisesti muiden työmaalla toimivien urakoitsijoiden kanssa töiden työturvallisuus- ja terveysnäkökohtien yhteen sovitettavuus.

Laadittu turvallisuussuunnitelma on toimitettava turvallisuuskoordinaattorille ja tilaajalle / rakennuttajalle. Rakennuttaja kuittaa suunnitelman vastaanoton kirjallisesti työmaakokouspöytäkirjaan.

3.5 Turvallisuusasiakirjan ylläpito

Päätoteuttajan on pidettävä työturvallisuussuunnitelma työmaan aikana ajan tasalla ja päivitettävä se tarpeen mukaan. Rakennuttajan turvallisuusasiakirjaan tekemät muutokset on huomioitava työturvallisuussuunnitelmassa.

3.6 Vastuuhenkilöt turvallisuusasioissa

Urakan turvallisuusasioista vastaavat:

- Urakan turvallisuuskoordinaattorina toimii: [täydennetään]
- Päätoteuttajan turvallisuussuunnitelmasta vastaa: [täydennetään]

Urakkasopimuksen sopimuskatselmuksessa / aloituskokouksessa käydään läpi turvallisuusasiakirjan sekä turvallisuussääntöjen ja menettelyohjeiden tiedot ym. urakan turvallisuuden kannalta oleelliset seikat.

Urakan turvallisuuskoordinaattori ylläpitää turvallisuusasiakirjaa urakan aikana. Turvallisuusasiakirjaan tehdyt muutokset todetaan työmaakouksissa. Kiireelliset muutokset turvallisuuskoordinaattori sopii urakoitsijan kanssa ja sovitut muutokset kirjataan työmaakouksissa.

4 TYÖHÖN LIITTYVÄT VAARA- JA HAITTATEKIJÄT

4.1 Urakan ominaisuuksista ja luonteesta aiheutuvat vaara- ja haittatekijät

Päähuomioita niistä vaaroista, jotka koskevat sopimuksen mukaisia töitä.

Päällystystyöhön liittyviä vaaratekijöitä:

- Suunnitelmien ja työjärjestyksen suunnittelun puutteellisuus.
- Työskentely katu- ja tie alueella (liikennöity alue)
- Käytössä oleva tila (työmaajärjestelyt)
- Työkohteen liikenne, kuljetukset työmaalle ja työmaan sisäiset siirrot (reitit)
- Toimintaympäristö (asutus, koulut, päiväkodit, hoitolaitokset, teollisuuslaitokset, liikekeskukset, muut rakentamishankkeet ym..)
- Työskentelyolosuhteet (sää, keli, valaistus, kirkkaus/pimeys, häikäisy)
- Työskentelyrajoitukset, yötyö (työntekijöiden vireystila)
- Muut alueella toteutettavat urakat ja puutteellinen yhteensovitus.
- Alueeseen tottumattomat aliurakoitsijat ja materiaalityöntekijät (kaikki eivät ole tottuneet tekemään töitä jatkuvasti liikenteellä olevilla alueilla).

Turvallisuusvaatimukset:

- Urakoiden yhteensovitus ja toiminta urakkarajapinnoilla on sovittava yhteistyössä tilaajan kanssa.
- Pätevyudet, perehdytys ja turvallisuuskoulutus.
- Turvallisuussuunnittelu ja työjärjestelyt toteutetaan vaatimusten mukaisesti.
- Turvallisuusvaatimukset toteutetaan lupaehtojen mukaisesti.
- Riskien tunnistaminen ja riskikartoitus
- Tunnistetaan ja määritetään yksin tehtävät vaaralliset työt ja niihin liittyvät menettelyt urakoitsijan toiminnassa.
- Lupien käsittelyä varten käytetään tilaajan lupajärjestelmää
- Hälytysajoneuvojen liikkumismahdollisuus on pyrittävä turvaamaan.

4.2 Urakan olosuhteista aiheutuvat vaara- ja haittatekijät

Päähuomioita niistä vaaroista, jotka koskevat sopimuksen mukaisia töitä.

Päällystystyöhön liittyviä vaaratekijöitä:

- Varottavat rakenteet (mm. katualueen reunatuet, putkitukset, kaapelit ja johdot, kaivot, kaivojen kansistot, liikenteen ohjaus- ja valaistuslaitteet, kiveykset, raiteet, istutukset, maaperä yms. rakenteet).
- Varottavat toiminnot ja työn tekeminen niiden lähellä (mm. leikkipuistot, päiväkodit, ulkoliikuntapaikat, koulut, vanhustentalot, sairaalat ja muu terveydenhuolto).
- Kiinteistöjen lähellä työskentely.
- Työskentely työkoneiden välittömässä läheisyydessä.
- Työskentely ahtaissa ja vaikeissa olosuhteissa sekä työskentely vaikeissa valaistusolosuhteissa.

Turvallisuusvaatimukset:

- Työn vaikutuspiirissä olevat henkilöt ja ympäristö on suojattava (suojaruusteet, työhygieniä, ergonomia). Työntekijöillä on vaadittavat henkilösuojaimet ja muut turvallisuusvarusteet. Työntekijöihin kohdistuvat vaarat on otettava huomioon työmaan toimintojen suunnittelussa.
- Työt on toteutettava niin, ettei yleistä liikennettä vaaranneta eikä kohtuuttomasti häiritä.
- Hälytysajoneuvojen liikkumismahdollisuus on pyrittävä turvaamaan.
- Turvalaitteiden, suoja-aitojen ym. turvavarusteiden tulee olla urakoitsijan turvallisuussuunnitelman ja liikenteenjärjestelysuunnitelman mukaisia ja toimintakuntoisia liikenteen ja suojattavan kohteen kannalta.
- Ajoneuvojen ja työkoneiden peruutushälyttimen, ajovalojen ja varoitusvilkkujen ym. turvallisuuteen liittyvien varusteiden tulee olla aina kunnossa.
- Päätoteuttajan tulee noudattaa varovaisuutta kaivutöitä suorittaessa. Katujen sekä jalankulun ja pyöräilyn väylien rakenteita ja istutuksia ei saa aiheettomasti rikkoa.
- Työnaikaisissa liikennejärjestelyissä on erityisesti huomioitava liikenne päiväkodeille, kouluille, hoitolaitoksille ja vammaisten- ja liikuntaesteisten sekä hätä- ja pelastusvoimien käyttämille kiinteistöille.
- Urakoitsijan tulee toimillaan varmistaa mahdollisimman esteetön kulku lähikiinteistöille ja varmistua painorajoitteisten alueiden kantavuuksista käytettäville työkoneille sekä tärinää aiheuttavien työkoneiden sopivuudesta käytettäville työalueille.
- Kaikista suunnitelmista poikkeavista maaperäolosuhteiden muutoksista urakoitsijan tulee välittömästi ilmoittaa tilaajalle.
- Raitiotien läheisyydessä huomioidaan suojaetäisyydet sähkölinjoihin.

Turvallisuutta vaarantaviin asioihin liittyen ja onnettomuustapauksissa käytetään Helsingin kaupungin kriisitiedottamisen ohjetta.

4.3 Liikenteestä aiheutuvat vaara- ja haittatekijät**Päällystystyöhön liittyviä vaaratekijöitä:**

- Työt katualueilla ja pitkät työvuorot kausittaisissa töissä.

- Kaluston siirto tukikohdasta työkohteeseen tai työkohteesta toiseen.
- Töiden ja työvaiheiden ajoitus tehdään liikenteen tai tapahtumien kannalta epäedulliseen aikaan.
- Työskentely liikennealueilla, erilaisten liikennemuotojen (mm. autot, mopot, pyöräily ja jalankulku) läheisyys sekä työmaan aiheuttama vaara muulle liikenteelle. Liikennetilanteiden yllättävä muuttuminen, ruuhkat.
- Työskentely raitiotieliikenteen kiskoalueella ja sen välittömässä läheisyydessä sekä raitiotieliikenteen sähköiset ajojohdot.
- Työkoneiden siirto sekä materiaalien kuormaus ja purku yleisillä liikenteellä olevilla alueilla.

5 VAARALLISET TYÖT

Päällystystyöhön liittyviä vaaratekijöitä:

- Taakkojen nosto ja siirto.
- Korkealla työskentely ja putoamisvaara
- Kaivantojen ja penkereiden lähellä työskentely
- Tunneleissa tehtävät työt (toimintaohjeet, ilmoitukset, ilmanvaihto, jne.)
- Sähkötapaturmavaaralliset työt (esim. sähkömaakaapelit, ilmajohdot, rautatien tai raitiotien ajolangat)
- Asfaltin purkuun liittyvät työt
- Kaukolämpölinjojen lähellä työskentely

Päätoteuttaja huolehtii, että vaarallisista töistä ja työvaiheista laaditaan kirjalliset suunnitelmat ennen töiden aloittamista (VNa 205/2009, liite 2).

Vaarallisiksi luokiteltuja töitä ovat:

- Suurjännitejohtojen ja -linjojen läheisyydessä tehtävät työt
- Työt tie- ja katualueella sekä rautatiealueilla

6 TYÖTERVEYS

Päällystystyöhön liittyviä vaaratekijöitä:

- Työt katualueilla ja pitkät työvuorot kausittaisissa töissä.
- Kuumen asfalttimassan ja bitumiseosten käsittely sekä tulityöt.
- Pölyä, tärinää ja melua aiheuttavat työvaiheet, pöly- ja kaasupäästöt.
- Terveydelle vaarallisten ja haitallisten aineiden käyttö (haihtuvat liuottimet).